

E15. På campingferie: I Mellemlkrigstiden foregik ferien på cykler med halmmadrasser og hørtelte

Nikolai: Det er sommer, det er sol, og det er lørdag eftermiddag. Og københavnere har lige fået fri. Nu indledes et mærkværdigt ræs: et ræs om hurtigst muligt at komme ud af byen og ud på landevejen ned langs Køge Bugt. Vi er i slutningen af 1920'erne, og du styrter ud af Køgevejen klædt i en blomstret kjole med korte ærmer og en bredskygget hat mod den bagende sol. I en stime af excentriske cyklister jogger du hårdt i pedalerne - alt, hvad jernhest, sommerkjole og fysik kan holde for at følge med den euforiske skare. Du har længe glædet dig til denne dag. Du har talt dage ned. Og nu er dagen endelig kommet. Med teltdugen på bagagebæreren, teltstængerne spændt fast langs stellet og med weekend-tasken på ryggen er du helt klar. Klar til en overnatning og en hel dag i det fri, inden turen atter går tilbage til byen søndag aften. Nu handler det bare om at nå frem i tide, inden alle de gode teltpladser bliver taget. Velkommen til Forløber. Jeg hedder Nikolai Sørensen. I mellemlkrigstiden væltede de første campister ud på landevejene på cykler, så snart de fik fri. Det var unge mennesker og familier, der skulle ud og dyrke friluftslivet i det danske sommerlandskab. I år spår Dansk Camping Union om et rekordår i antallet af gæster på de danske campingpladser. Dansk Camping Union kunne pr. 15. juni i år konstatere, at bookingerne for juli måned allerede er 28 procent foran rekordåret 2021 blandt de 20 campingpladser, som unionen selv driver. Dansk camping er populært som aldrig før. Men hvor kommer den danske campingkultur egentlig fra? I dag skal vi høre historien om de første danske campister, der drog ud i det danske land med hele campinggrejet på cyklen. Og til at fortælle os den historie har jeg i dag fået besøg af dig, Margit Bech Vilstrup. Du er museumsinspektør på Arbejdersmuseet, og så er du ekspert på de danske ferietraditioner. Velkommen til.

Margit: Tak skal du have.

Nikolai: Fritid er jo en ret ny ting her i 1920'erne. Det skal vi nok komme tilbage til senere, men først skal vi lige høre: Hvad skal alle disse mennesker, der farer ud af Køgevejen i 1920'erne?

Margit: De skal ud og have noget af det gode liv. De skal ud og slappe af og trække stikket fra det arbejdsliv, som er virkelig hårdt på dette tidspunkt. Man arbejder mange

timer - som du også selv siger - man arbejder mange dage om ugen, og man har meget sjældent fri. Så det med bare at kunne køre ud i det blå og føle, at man er sin egen herre og have friheden omkring sig, det har været en stor ting.

Nikolai: En, der også tog ud og camperede var den i dag 101-årige Herdis Nørgaard Sørensen. Og hvem er hun?

Margit: Jamen, vi lavede en udstilling om ferieliv inde på Arbejdermuseet for nogle år siden, og hun var en af dem, vi kom i kontakt med i forbindelse med det. For hun var en af dem, der meget tidligt fik ferietraditioner med sin familie. Det var jo ikke normalt, at man i 1920'erne, hvis man var en almindelig arbejderfamilie, tog ud og sov i telt og camperede og levede det frie liv ved strandene og sådan nogle ting. Men det gjorde Herdis og dem. Det var en meget fin historie, hun kunne fortælle os om, hvordan hendes forældre var 'first movers' på dette projekt, og hvordan de forargede de andre forældre i klassen, fordi de skulle ud at sove i telt ude i naturen. Hvad var det for noget mærkeligt noget? Hvad skulle det til for at ligge derude? Men hun fortæller samtidig om alle disse meget smukke og fine oplevelser, hun havde og det frie liv, som hun blev opdraget til meget tidligt.

Nikolai: Vi har faktisk et citat fra hende her. I sin erindringer skriver Herdis, hvordan hun som 10-årig tog med sin bror og forældre på sommerferie. Og det lyder sådan her: "I sommeren 1929 holdt vi fire - mine forældre, bror og jeg - for første gang sommerferie i telt ved Saksild Strand i flere dage. Vi havde to telte. Et hvori vi sov og opholdt os, og i det andet var bagagen og madvarerne samt et primus på petroleum, hvor der blev kogt havregrød, vand til te og kaffe samt tilberedt middagsmad. Når vi lavede mad, kogte vi først kartofler, der halvkogte blev pakket i en hømadrass. Så blev kødet stegt eller kogt, og til sidst blev der lavet sovs. Dengang fik man altid to retter mad. Frugtgrød til et par dage var kogt hjemmefra, og så var mælk med tvebakker en variation. Teltet, som dannede basis, var et almindeligt hvidt telt uden bund, foran bundet sammen med hvide bændler. Som bund brugtes en presenning, og ved overnatning fik man hø hos en lokal landmand, som også fik det retur efter brug. Vil du ikke tage os med ud i Herdis' sommerland? Hvordan foregik camping her i mellemkrigstiden?"

Margit: Jamen, det foregik grundlæggende, som du læser det op. Transport var jo et issue. Det var det, fordi man ikke havde biler, og ikke alle havde cykler. Det fik de så i

Herdis' familie, så de kunne cykle. Og de cyklede de syv kilometer fra Odder ud til Sak-sild Strand, hvor de slog sig ned. De første år i 20'erne sover de ikke derude. Der har de bare et telt stående derude, som de kører frem og tilbage til. Men senere tager de så flere overnatninger derude. Og det er jo bare det frie liv, altså, og det er naturoplevelser. Og hun skriver jo selv også et andet sted, dette med "Men vi blev jo helt andre børn af det." Altså, de blev solbrændte og sunde, og de tog mange kilo på. Jamen altså, det var jo bare noget andet end at være inde i disse storbyers betonbaggårde, og hvor man ellers kom fra.

Nikolai: Så de skilte sig ud, når de cyklede frem og tilbage om sommeren?

Margit: Ja, og de skilte sig også ud, når de lå på stranden.

Nikolai: Nogle af de første campister tager jo ud alene, som Herdis og familien her gør. Men der er andre, der indlogerer sig i lejrklubber. Vil du ikke forklare en gang, hvad lejrklubber er for noget?

Margit: Lejrklubberne opstår også i midten af 20'erne. Spejderbevægelsen er jo et par årtier ældre end dette, og det er tit folk, der på en eller anden måde er blevet skolede gennem spejderbevægelsen eller igennem DUI, som er arbejderbevægelsens børne- og ungdomsorganisation, i dette lejrlev, som er noget ret nyt i starten af 1900-tallet. Da de bliver voksne, denne generation, tager de det med sig ud i deres ungdomsliv og deres voksenliv. Og de har brug for at kunne forhandle gode priser. Der er jo ingen campingpladser på dette tidspunkt. Man kører ned og slår sit telt op på en bondemands jord. Så får man måske noget vand og kan komme af med sit affald hos ham, og man får hø til sin madrasser. Og dernede har man jo så glæde af at være mange sammen, der kan forhandle priser og sådan nogle ting, og samtidigt har man et fællesskab med folk, man er glade for at være sammen med. Og lejrklubberne kommer både fordi, at man har sådan en ekstra god forhandlingsposition. Men de kommer også fordi, at man så kan få nogle, man tilbagevendende er sammen med. Og nogle af lejrklubberne bliver også ret eksklusive i forhold til, at der er nogle, de ikke gider have inde i lejrklubberne og sådan nogle ting. Så det er jo også bare en anden måde at skabe fællesskab på.

Nikolai: Og hvad foregår der på disse lejrklubber? Hvordan foregår samværet?

Margit: Nogle steder er det jo bare det, som en rigtig fin film fra tiden her kalder det: Iskagelejr. Det er jo bare dovne mennesker, der ligger og sløser tiden bort. Og det er sådan lidt ironisk sagt, for det er jo tæt knyttet op på Dansk Naturfredningsforening, hele dette lejrlev. Og der er jo sådan et ideal om, at man skal ud og dyrke kroppen og naturen og så videre. Så de der "iskageelejre" bliver set lidt ned på. Men i de "gode" lejre - i citationstegn - der var det jo lejrlev og fællesskab og leg og idræt. Og man øvede sig jo også i organisation. Men øvede sig i at have hele den logistik, der er omkring et lejrlev og mad og opvask og fællesskaberne i det hele taget. Så det var nogle meget livlige steder. Og det hele er jo også som sagt tæt knyttet op på Dansk Naturfredningsforening, men også på en sportstankegang. I de første år hedder deres blad noget med kano, sejlads og lejrlev, tror jeg. Altså det, som senere bliver Dansk Camping Unions blad. Så det hele er bundet meget op på dette. Kraft durch Freude hedder den tyske version af dette. Altså dette med, at man skal dyrke kroppen og det sunde liv og bevægelsen.

Nikolai: Så disse lejrklubber er altså faktisk en forløber til campingpladsen?

Margit: Ja. Det, der hedder Lejrklubben for Danmark bliver oprettet i 1926. Der er mange lejrklubber, men flere og flere af dem slutter sig sammen, og så i 1958 bliver det til Dansk Camping Union. Så det er den direkte forgænger for Dansk Camping Union. Og der har man også nogle tanker omkring, om man skal man give køb på lejrlevsbegrebet, da man går over til Dansk Camping Union. Det er jo et amerikansk ord, man tager ind i sproget der. Men der har siden ændret sig så meget i 50'erne, at lejrlevstanken er røget lidt længere i baggrunden.

Nikolai: Hvad er nogle af de første lejreklubber, vi ser i Danmark?

Margit: Nogle af de første lejrklubber, der kommer, er nede langs med Køge Bugt. Altså nord for København og syd for København. Det er hovedstadens arbejdere, der tager ud og finder fællesskaber i dette strandliv nede langs med kysten. Og Hundige Camping, som jo stadigvæk findes i dag, bryster sig af at være Danmarks første og ældste campingplads. Og den var i mange år - altså helt op i 90'erne - stadigvæk en lejrklub på den måde, at man skulle have medlemskab, og der var lange ventelister på at komme ind i denne lejrklub, og de havde en masse traditioner og fællesskabsorienterede aktiviteter.

Nikolai: I et interview fra 1932 fortæller lejrchefen fra Hundige Camping, Carl Andersen, om de mennesker, der ligger i lejren. Han siger: "Det er rare mennesker. Dermed er jo egentlig alt sagt. Der er ingen klasser. Eller rettere der er ingen klasse, ingen klasseforskel. Det er kontorfolk, handelsfolk, kommuneansatte, håndværkere. Ja, kort sagt alle mennesker. Alle er lige, når blot man tager hensyn til hinanden." Hvem er de første danske campister egentlig?

Margit: Det beskriver hr. Andersen rigtig fint i dette citat, tror jeg. Det er mange forskellige samfundsgrupper. Når han siger, at det er alle klasser, så er det nok en overdrivelse. For det er jo ikke overklassen. De tager jo ikke på camping. Det er for mærkeligt, det der med at skulle ligge på hø på jorden og sådan nogle ting. Men det er en bred vifte af mennesker fra middelklassen og arbejderklassen. Folk, som har brug for en relativ billig ferieform. Og de kan jo, når de er på camping, selv styre udgifterne. Der er jo ikke andet end, hvad man selv har brug for at købe. Og dette lidt fællesskabsorienterede liv appellerer måske også til den gruppe mennesker. Det er primært unge mennesker. Også familier, men den ældre generation ser nok også en lille smule skævt til dette mystiske. De har jo aldrig selv haft fritid, som de skulle finde på at udfylde med spændende aktiviteter.

Nikolai: Det er faktisk sjovt, du lige nævner det. Jeg har et citat, som beskriver det fænomen ret godt. Bladet "Lejr Sport" skriver i 1932 om dette her kulturmøde mellem campister og de lokale, som bor i området omkring disse lejrklubber: "Næstved Havneudvalg har tilladt teltlejr ved Karrebæk Strand, og det har navnlig i år udartet sig til en ren utugtsanstalt, som en far udtrykker sig, hvor unge mennesker af begge køn ligger i telte og fra stranden foretager af- og påklædning sammen, og kun iført badedragt tager helt op til købmanden og kommer tilbage, enten gående eller på cykel i en susende fart med cigaret i munden og er lige ved at køre os andre ned. Særligt i det øjeblik, vi passerer broen. De sover sammen og opfører sig i det hele taget så umoralsk uforsvarligt, at det er en skandale for hele egnen." Du har været lidt inde på det, men hvordan ser man på campisterne rundt om i landet?

Margit: Det er jo et fantastisk citat, der viser virkelig meget om dette kulturmøde mellem disse storbyboere og de unge frigjorte mennesker. Og, lidt fordomsfuldt sagt måske, en landbefolkning, som synes, at det lidt er noget mærkeligt noget, det der. Hvad er det for

en måde, de opfører sig på? Så der er helt sikkert både et generationsclash og et kulturclash mellem landbefolkningen og så disse vilde byboere.

Nikolai: Er der ikke også noget med mellemkrigstiden og den ungdom, der ligesom springer frem? Er der et generationsskifte her? Et generationsclash?

Margit: Mellemlkrigstiden er jo en periode, der er kendetegnet ved, at der blandt andet kommer mere fritid. Og den generation, der går forud, har jo ikke haft alle disse fridage. De har ikke haft alle disse - trods alt - penge mellem hænderne. Så de har ikke haft den tid til at rejse rundt i landet og være turister eller turismeforbrugere på nogen måde. Så for dem er dette jo sådan lidt umoralsk og uforsvarligt, som han siger her.

Nikolai: Også 101-årige Herdis, som vi har været inde på, nævner et kulturmøde. Fra sine erindringer, fra da hun var 10 år, skriver hun: "En dag, hvor det var regnvej, og vi var cyklet til stranden, lå vi inde i teltet. Længere henne af stranden lå der et badehotel, hvortil der kom københavnere og nordsjællændere og ferierende. Vi syntes, de var lidt fine på den. De promenerede langs stranden i hvert fald en gang hver eftermiddagen. Den dag, jeg vil fortælle om, lå vi stille inde i teltet og hørte et par damer sige til en tredje: "Tænk! Inde i det telt ligger en kone med to børn." Tonen var nærmest lidt nedladende, så da de var uden for hørevidde, gengav min bror det med fordrejet stemme, og vi fik alle tre det store grineflip, for vi syntes ikke, det var spor synd for os. Tværtimod. Den sommer tog min bror over tre kilo på og jeg noget lignende. Frisk luft giver god appetit." Nu har vi snakket om dette generationsspørgsmål. Men hvorvidt var denne lejrkultur, denne første camping, også et klasespørgsmål?

Margit: Den første camping, som du nævner her i et citat fra Herdis, udtrykker jo rigtig fint den klassebevidsthed, der også lå i dette. Altså at man var nogle andre, men at man gradvist også begyndte at finde noget livskvalitet og livsværdi på en anden måde, end den, de rige havde. Altså det, som Herdis og hendes familie tilstræbte, var jo ikke at ende op på badehotellet med de rige damer. Det var at skabe deres egen kultur og deres egen sjove familieminder. Så når man kan skide på, hvad sådan nogle fine damer siger, er det jo også en måde at vise, at man stoler på, at det, man selv har gang i, faktisk er ret fedt. Og da på den måde var Herdis' forældre jo ret progressive, må man sige. De var meget engagerede i oplysningsarbejde og skolingsarbejde i det hele taget, og de var nogle forgangfolk på dette område.

Nikolai: Det syn, de fine damer fik, var virkelig ikke noget, man så hver dag?

Margit: Nej.

Nikolai: Jeg læser lige endnu en citat op: "Igennem de senere år har lejrlivet vundet udbredelse som en praktisk og enkelt form for befolkningens friluftsliv og ferieliv. Det bringer sine udøvere i direkte kontakt med naturen, og det giver for en enkelt gangs skyld borgerne fra vort gennemorganiserede samfund en følelse af fuldstændig uafhængighed." Sådan skriver socialdemokraten, Ib Kolbjørn, i bogen "Kulturen for folket" i 1938. Hvorfor er det lige her i mellemkrigstiden, at camping-lejrkulturen vinder frem i befolkningen?

Margit: For det første er der en forudsætning, man skal have på plads for at forstå hele denne fritidskultur, og det er, at der er en fritid. Den er der ikke ret meget af før i mellemkrigstiden og især op i 30'erne. Den første ferielov i Danmark kommer i 1938. Den giver to ugers ferie med løn til stort set alle danskere. Og indtil da har flere og flere efterhånden fået noget ferie ind gennem deres overenskomster, men det er nogle få dage, og det er ikke ret meget. Så på den måde er det jo først på dette tidspunkt, at det bliver relevant at tale om ferie og fritid og sådan nogle ting. For det andet har arbejderbevægelsen, som Ib Kolbjørn jo er en vigtig person inden for, på dette tidspunkt stærkt fokus på demokrati. Der er krig på vej i Europa, der er diktaturer hele vejen rundt om nærmest, og demokrati bliver sådan et samlende begreb. Det er ikke demokrati, som bare er, at nu går vi ned og stemmer til Folketinget. Det er den store brede forståelse af, hvad demokrati handler om. Og demokrati handler også i høj grad om både at have lige rettigheder og lige ret til en fri tid, som er ens egen tid, man kan disponere over. Men også at have lige adgang til naturen for eksempel. Nogle af de første naturfredningslove bliver også gennemført på dette tidspunkt, hvor der står, at man skal have lige adgang til de danske strande og så videre. Der er en meget stor sag, der kører da Bellevue Strandbad åbner i 1932. Den fine Arne Jacobsen-bygning ligger deroppe, og det bedre borgerskab tager 25 øre for, at man kan komme ind og bade der. Så får man til gengæld også et badehus. Og det er jo i stærk kontrast til, hvad sådan en som Stauning, socialdemokratisk leder, prøver at få igennem med, at alle skal have lige adgang til strandene. Vi vil ikke betale for at bruge strandene, og vi vil ikke underlægge os en borgerlig kultur, der hedder, at vi skal klæde om i fine badehuse, og at vi ikke må vise vo-

res kroppe frem og sådan nogle ting. Så der var både en kulturkamp og sådan en mere demokratisk kamp, der kørte på, at man ville have lige rettigheder. Og det var ikke kun til at stemme ved folketingsvalg. Det var en bred vifte af spørgsmål.

Nikolai: Så på den måde bliver dette lejrliv og camping altså et socialistisk projekt?

Margit: Det bliver i hvert fald et socialistisk projekt at understrege, at man har lige ret til at være her, og at man har en fri tid til at bruge på noget fornuftigt. Og så er der jo mange, der på dette tidspunkt også taler om "fritidsproblemet." Det taler socialisterne også selv om. For hvad vil disse arbejdere nu bruge al denne fritid på? Altså vil de bare gå på druk? Der har jo tidligere været en ret rå kultur blandt mange i arbejderklassen, hvor fædrene har haft en lidt for høj alkoholpromille lidt for ofte og nogle ting. Der bliver altså sat et stort oplysningsarbejde i gang i forhold til, hvordan man kan bruge denne frie tid. Dansk Folkeferie bliver skabt i kølvandet på ferieloven, men også alle mulige andre initiativer igennem AOF og andre steder. Og lejrlivet bliver også understøttet på den måde. Men lejrkлубben af 1926 - den første, som bliver til Dansk Camping Union - er ikke socialistisk bundet. Det er alle mulige mennesker, der bare godt kan lide fritidslivet og dyrker det.

Nikolai: Okay. I dag er der jo ret langt fra fastliggernes solcelledrevne campingvogne til disse lærredstelte og halmmadrasser, som Herdis fortalte om. Hvornår blev den danske campingkultur til det, vi kender i dag?

Margit: Det er ligesom to forudsætninger for, at campingkulturen udvikler sig, som vi kender den i dag. Den ene er det med, at man får mere fri tid: at man får 2-3-4-5-6 ugers ferie. Så man kan ligesom rejse længere væk, og man har mere tid og overskud til det. Den anden er, at man får flere penge mellem hænderne. Fra USA får man denne Fordistiske produktionstanke, som ligesom er, at vi skal skabe et forbrugersamfund. Vi skal have højere lønninger til vores arbejdere, så de har flere penge mellem hænderne, så de kan bruge flere penge på vores varer. Og hele den tanke vikler sig i høj grad ind i fritidslivet. Flere og flere penge kommer til at gå ind i fritidsforbruget. Det, at man får biler for eksempel, gør jo en kæmpe forskel for campinglivet, for det har jo været meget begrænset, hvad man har kunnet have med sig af udstyr på cyklen. Selv om mange har cyklet meget langt, når de var på ferie, så giver det selvfølgelig nogle begrænsninger for, hvor langt man kan komme omkring. Og efter Anden Verdenskrig er der faktisk me-

re end 10 år, hvor det er meget svært at købe en bil i Danmark, fordi der er rationeringer, og der er stadigvæk varemangel og alt mulig andet. Men da man kommer op i slutningen af 50'erne og 60'erne, får bilismen virkelig et fremstød. Og det kommer campingkulturen også rigtigt meget til at bære præg af, for nu kan folk komme længere omkring, og de kan have meget mere med sig. Campingvognene kommer også, når vi kommer op i 60'erne. I 1960 er der cirka 1800 campingvogne i Danmark, og når man kommer op i 70'erne, så er der over 40.000 campingvogne i Danmark. Så det er jo helt vildt, hvad der sker af velstandsstigning og teknologiudvikling omkring campinglivet i denne periode.

Nikolai: Efterkrigstiden er jo også kendetegnet ved en ret stor amerikanisering af hele vores kulturliv. Hvordan spiller det ind i den campingkultur, der vokser ud efter krigen?

Margit: Det er lidt sjovt, for der er faktisk nærmest også en koldkrigshistorie i hele denne campingkultur. I Marshallplanen, der kommer i 1947, som ligesom er en måde at modernisere hele den europæiske infrastruktur efter krigen, er der også direkte planer for den europæiske turismeindustri efter "The American Way of Life". Altså det mobile fritidsliv à la USA: Bilferie, restauranter og moteller, turismeindustri på markedskræfternes betingelser. Da man ligesom trækker camping lidt væk fra lejrlevet og over i, at vi kører, hvorhen vi har lyst til, og vi sætter vores campingvogne, hvor vi har lyst, er det jo også en form for individualisering af ferieformen, som passer godt med den amerikanske ideologi. Og det er simpelthen noget, man promoverer aktivt i et forsøg på at holde de sovjetiske, kommunistiske, kollektivistiske ferieformer ude.

Nikolai: Okay. Så campingkulturen bliver også et form for propagandaværktøj, eller hvordan?

Margit: Det gør det. Ligesom alt mulig andet kulturpolitik i efterkrigstiden også gør det.

Nikolai: Vil det sige, at man her i efterkrigstiden faktisk går et stort skridt væk fra den lejrkultur, som mellemkrigstiden var et udtryk for? At så bliver det mere amerikaniseret og mere individuelt, hele campingspørgsmålet i efterkrigstiden?

Margit: Ja, det kan man godt sige. Mange af de lejre, som opstår i mellemkrigstiden, fortsætter. Nogle af dem fortsætter, men der bliver også mere med, at folk kører ud i

verden også. I '53 får man tredje ferieuge. Så der kan man jo faktisk komme et godt stykke ned i Europa eller op i Sverige og Norge og sådan nogle ting. Så lige pludselig åbner mulighederne sig rigtigt meget mere for, hvad man kan lave i sine ferier, og dermed bliver det også mere individualiseret.

Nikolai: I hele denne periode - som du selv var ind på - kommer der mere ferie. Der kommer også flere ferie- og transportmuligheder. Bliver camping ved med at være lige så populært op igennem anden halvdel af det tyvende århundrede?

Margit: Ja, det gør det faktisk. Det er klart, at så kommer charterrejserne ind i 50'erne og 60'erne, og der kommer også andre former for lejlighed ind: Ø-lejrene, Femø-lejren og alle mulige andre af disse. Det er venstrefløj, der ligesom kører disse ø-lejre frem. Der kommer også et kæmpe sommerhus-boom i 60'erne og 70'erne, hvor helt almindelige mennesker - arbejderklassen - får råd til at købe sommerhus og lige pludselig får mulighed for at blive herre i eget hus på den måde. Så det er klart, at der kommer mange flere muligheder ind, der konkurrerer med campinglivet. Men camping er stadigvæk enormt populært, og det er det jo også i dag. Det kan godt være, jeg siger, at det er blevet mere individualiseret, og man kan selv vælge, hvor man kører hen på campingpladserne. Men livet på campingpladsen er jo stadigvæk et stort tumult af børn, der løber frem og tilbage mellem teltene. Og vi har en følelse af, at vi allesammen har nogenlunde lige vilkår, når vi ligger her.

Nikolai: Ja, hvis vi lige tager tiden op til i dag: I dag er besøgstallene på de danske campingpladser i så høj vækst, at Dansk Camping Union forudser, at 2022 vil overgå rekordåret 2021 for dansk camping. Hvorfor er camping så populært lige nu?

Margit: Jeg tror for det første, at corona har gjort, at man har haft svært ved at rejse med fly alle mulige steder hen i verden, som mange måske var blevet vant til at gøre. Så det har været en måde, man kunne holde ferie sammen med sin familie på, på trods af corona-restriktionerne. Og på den anden side, så tror jeg også, at det handler om, at man gerne vil tilbage til noget af det 'basic'. Altså noget, hvor man er 'unplugged' på en eller anden måde. Der er selvfølgelig både campingpladser med masser af wi-fi og alle mulige aktiviteter, men der er også det campingliv, som er det mere ud-i-naturen-agtige - kanotur i Sverige eller et eller andet - som også blomstrer for tiden. Og det handler rig-

tig meget, tror jeg, om at komme væk fra denne postmoderne, overkommunikerede virkelighed, vi er i, og ud og bare få nogle helt nede-på-jorden oplevelser med sin familie.

Nikolai: Så tror du, at man også kan kalde dette ud-i-naturen aspekt, som spiller ind i dag, et forsøg på at komme lidt tilbage til det, som lejrlivet og den første camping i virkeligheden bestod i?

Margit: Ja, det tror jeg. Rigtig meget. Det, de skrev tilbage i mellemkrigstiden var jo, at man skulle koble af, og man skulle kunne komme væk fra det enerverende arbejdstempo. Og det er jo præcis de samme grunde, folk har til at tage på campingplads i dag. Det er simpelthen sådan en uendelig ro på en campingplads. Selvom der er masser af liv og masser af gang, så sker der jo i bund og grund ikke ret meget, når man er på en campingplads. Og det er jo bare lykken. Der er lavet flere studier, og det, jeg refererer til her, er endda flere år gammel, så det er garanteret nogle helt andre tal i dag, men på dette tidspunkt var der to ud af tre, der tjekkede arbejdsrelaterede mails, når de var på ferie. Og for en tredjedel tjekkede man faktisk dagligt mail og tjekkede telefonen om sit arbejde. Så det med, at vi hele tiden har teknologien med os den, kan være svært at slippe, når man tager på ferie. Og det er nok et af de største problemer for folk i dag. Det er egentlig bare at kunne koble af, når de holder ferie.

Nikolai: De seneste år er der også nye campingfænomener, som er begyndt at spile ind. Blandt andet "glamping". Er dette her glamping-fænomen et forsøg på at koble dette tilbage-til-naturen aspekt med netop vores teknologiske og lidt luksuriøse tilbøjeligheder? Simpelthen at gøre camping lidt mere interessant for 2022-mennesket?

Margit: Ja, helt sikkert. Altså glamping er jo en sammensætning af 'glamourøs camping', og det er jo præcis, hvad det er. Nogen kan synes, at det med at skulle ud bare at ligge i telt er ret grænseoverskridende. Men hvis man kan komme ind i et luksustelt, hvor der er håndklæder og varmt vand og lækker brunch om morgenen til rådighed, så kan det være, man kan få flere med på den. Men det koster jo også, og det er jo ikke for alle, glamping. Og den brede befolkning i dag har måske ikke råd til at tage på disse luksuscampingture.

Nikolai: Skal du ud at campere i år?

Margit: Skal jeg det? Jeg skal for første gang i mit liv på et roadtrip ned igennem de tyske autobahns. Så jeg skal til Italien. Og det er en Airbnb-bolig, vi har booket der, så det er jo også sådan noget med moderne platformsmuligheder. Men jeg glæder mig rigtig meget til at skulle ud og køre sammen med alle de andre tosser. Flypriserne er jo steget helt vildt. Og det er selvfølgelig også med til at gøre campinglivet mere attraktivt.

Nikolai: Tusind tak, Margit Bech Vilstrup, museumsinspektør på Arbejdermuseet, for dine historier om det første lejrliv, det første campingliv, vi ser i Danmark. Ja, og for hele dit perspektiv på den campingpopularitet, som vi ser i dag. Tak for det.

Margit: Selv tak.

Nikolai: Du har lyttet til et afsnit af Forløber. Dagens afsnit var tilrettelagt af mig, Nikolai Sørensen. Du kan finde flere podcasts om historie ved at søge på Vores Tid i din podcast-app. Vi lyttes ved.